

«Астана-Энергия» АҚ

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға
қаржылық есептілік және тәуелсіз аудиторлар қорытындысы

«Элит Аудит» ЖШС, Қазақстан Республикасы
Алматы қ., Көктем-2 ықшамауданы, 22 үй, 701 кеңсе
тел.+7-727-2777-610
2723100a@mail.ru

2020 жылдың 19 қарашасында
аудиторлық қызметпен айналысуға берілген
№ 20017404 Бас мемлекеттік лицензиясы
Алғашқы берілген уақыты 09.07.2013ж.

Астана 2023

Мазмұны	Бет
Басшылықтың қаржылық есептілікті дайындау мен бекіту үшін жауапкершілігі туралы	3-4
Тәуелсіз аудитордың аудиторлық қорытындысы	5-6
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІК	
Бухгалтерлік баланс	7
Пайда мен залал жөніндегі есеп	8
Ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі есеп	9
Капиталдағы өзгерістер жөніндегі есеп	10
ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКKE ЕСКЕРТУЛЕР	11-33

2022 ЖЫЛҒЫ 31 ЖЕЛТОҚСАНДА АЯҚТАЛҒАН ЖЫЛҒА ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ МЕН БЕКІТУ ҮШІН БАСШЫЛЫҚТЫҢ ЖАУАПКЕРШІЛІГІ ТУРАЛЫ РАСТАУ

«Астана - Энергия» АҚ (бұдан әрі – «Қоғам») басшылығы 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жай-күй бойынша Қоғамның қаржылық жағдайын, сондай-ақ осы күнге аяқталған жылдағы оның қызметінің қаржылық нәтижелерін, ақша қаражатының қозғалысын және меншік капиталындағы өзгерістерді барлық елеулі аспектілерде дұрыс көрсететін қаржылық есептіліктің Қаржылық есептілік халықаралық стандартына («ҚЕХС») сәйкес дайындалуы және есепке алу саясатының негізгі қағидаларын ашып көрсетуі үшін жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындау барысында басшылық мынаған жауапты:

- дұрыс есеп саясатын таңдау және қолдану;

- мәнді, сенімді, салыстырмалы және түсінікті ақпарат қамтамасыз ететін нысанда, есеп саясатын қоса, ақпаратты ұсыну;

- ХҚЕС талаптарын қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне, атап айтқанда операцияларды, басқа да оқиғалар мен жағдайлар әсер пайдаланушылардың түсіне алуы үшін жеткіліксіз болған жағдайда, қосымша ақпаратты ашу;

- болашақта Қоғамның өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау.

Басшылық сондай-ақ:

- Қоғамда тиімді, әрі сенімді ішкі бақылауының жүйесін әзірлеуге, енгізуге және қызмет етуін қамтамасыз етуге;

- Қоғамның мәмілелерін ашуға және түсіндіруге, сондай-ақ кез келген күнге Қоғамның қаржылық жағдайы туралы жеткілікті дәлікті ұсынуға және қаржылық есептіліктің ХҚЕС талаптарына сәйкестігін қамтамасыз етуге мүмкіндік беретін нысанда есеп жүргізу;

- Қазақстан Республикасының заңнамасына және ҚЕХС сәйкес бухгалтерлік есеп жүргізу;

- Қоғамның активтерін қорғау үшін өзінің құзыры шегінде шаралар қолдануға; және

- алаяқтық пен басқа да қиянатшылдық факторларын анықтау және оларды болдармау.

Осы мәселелерді жақсы білу және түсіну негізінде Қоғам басшылығы келесі мәлімдемелерді растайды:

Біз ақпараттың толықтығын растаймыз, барлық операциялар бухгалтерлік есеп және қаржылық есептілік деректерінде, сондай-ақ байланысты Тараптарға қатысты ұсынылған ақпаратта көрсетілген: байланысты тараптардың тізбесі, есеп айырысулар сальдосы және байланысты тараптармен операциялар.

Бухгалтерлік есеп және ішкі бақылау жүйелерінің жұмыс істеуінде маңызды рөл атқаратын басшылық немесе қызметкерлер тарапынан бұзушылықтар орын алған жоқ; сондай-ақ қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін бұзушылықтар да орын алған жоқ.

Қаржылық есептілікте айтарлықтай бұрмалаулар мен олқылықтар жоқ.

Қоғам бұзылған жағдайда қаржылық есептілікке айтарлықтай әсер етуі мүмкін шарттық міндеттемелердің барлық аспектілерін орындады. Бұдан басқа, реттеуші органдар орындалмаған жағдайда қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін талаптардың қандай да бір бұзушылықтары анықталған жоқ.

Баланстық құнды немесе активтер мен міндеттемелердің жіктелуін айтарлықтай өзгерте алатын, қорлардың артық санының туындауына немесе ескіруіне әкеп соқтыратын жоспарларымыз бен ниетіміз жоқ. Есепте көрсетілген қорлардың құны сатудың ықтимал таза құнынан аспайды. Қаржылық есептілік күнінен кейін болған, олар үшін ҚЕХС түзетулер енгізуді немесе ашуларды талап ететін барлық оқиғаларға қатысты тиісті түзетулер мен ашулар енгізілді.

Ұсынылып отырған қаржылық есептілік Қоғамның үздіксіз жұмыс істеуі және жақын болашақта жұмыс істеуі негізінде дайындалған. Демек, Қоғамның тарату немесе қызмет ауқымын едәуір қысқарту ниеті де, қажеттілігі де жоқ деп болжанады.

Өз біліміміз бен пікірімізді негізге ала отырып, баланс мерзімінен кейін және осы хаттың мерзіміне дейін жоғарыда аталған қаржы ақпаратындағы түзетулер немесе ашып көрсетуді талап ететін оқиғалардың орын алмағандығын атап өтеміз.

«Астана-Энергия» АҚ

2022 жыл 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы, осы қаржылық есептілік, Қоғам басшылығы 31 наурызда 2023 жылдағы шығарылымға бекіткен.

«Астана - Энергия» АҚ басшылығы атынан қол қойды:

Басқарма төрағасының экономика және қаржы Бас бухгалтер
жөніндегі орынбасарының м. а.

Жетпісов С.И.

Тультаева К.С.

«31 наурыз 2023 жыл. Астана қаласы. Қазақстан Республикасы»

Шығ. 621 / О 31.03.2023 ж.

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРДЫҢ АУДИТОРЛЫҚ ҚОРЫТЫНДЫСЫ

Адресат: «Астана-Энергия» АҚ акционерлері мен басшылығына

Пікір

Біз қоса беріліп отырған 2022 жылғы 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай жөніндегі есепті, осы күнге аяқталған жылға пайда мен залал және басқа да жиынтық табыс жөніндегі, капиталдағы өзгерістер мен ақша қаражатының қозғалысы жөніндегі есептерді, сондай-ақ есепке алу саясатының негізгі ережелері мен басқа да түсіндірме ақпараттарды «Астана - Энергия» АҚ (бұдан әрі – «Қоғам») қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік, сонымен бірге қолданыстағы жалпы міндетті қаржылық есептілікті даярлау концепциясына сәйкес дайындалған 2022 жылғы 31 желтоқсанында аяқталған жыл іші толық жиынтықты қаржылық есептілік құрамына кіретін басшылықтың пайымдамалары мен өзге де түсіндірмелік ескертулер ықтимал алдын ала болжауларының нышандарын қоса алғанда, Қоғамның есеп саясатының сапалық аспектілері қарастырылды.

Біздің ойымызша, қаржылық есептілік барлық елеулі аспектілерде, қаржылық есептілікті дайындауға қолданылатын тұжырымдамасын талаптарына сәйкес дайындалған «Астана - Энергия» АҚ туралы қаржылық жағдайы 2022 жылғы 31 желтоқсандағы, ақша қаражатының қозғалысы және қаржылық нәтижелерін Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына сәйкес шынайы және әділ көзқарас береді.

Пікірді білдіру негізін

Біз аудитті Халықаралық аудит стандарттарына (бұдан әрі «ХАС») сәйкес жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің міндеттеріміз одан әрі біздің есебіміздің «Аудиторлық қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі» бөлігінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық этика стандарттары жөніндегі кеңестің Кәсіпқой бухгалтерлер этикасының кодексіне (бұдан әрі – «БХЭСК Кодексі») сәйкес Қоғамға қатысты біз тәуелсізбіз және біз БХЭСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алынған аудиторлық дәлелдер өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылады деп пайымдаймыз.

Қаржылық есептілікті дайындаудағы Қоғам басшылығының жауапкершілігі

Қоғам басшылығы осы қаржылық есептілікті Қаржы есептілігі халықаралық стандарттарына және қолданылатын концепцияға сәйкес дайындауға және дұрыс ұсынуға жүргізуге жауапты. Аталған жауапкершілікке мыналар кіреді: қаржылық есептілікке әсер ететіндей теріс пайдаланушылық салдарынан не болмаса қателер салдарынан болған елеулі бұрмалаулары жоқ қаржылық есептіліктің дайындалуын және оның дұрыс ұсынылуын ішкі бақылау жүйесін құру, ендіру және қолдау; тиісті есепке алу саясатын таңдау мен қолдау; сондай-ақ негізделген есептік бағаларды қолдану.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыра алу қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне қатысты мәліметтердің ашылып көрсетілуі үшін басшылық Қоғамды таратқысы келген, оның қызметін тоқтатқысы келген жағдайларды немесе оның мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі баламасы болмай қалған жағдайларды немесе оның мұндай әрекеттерге іс жүзіндегі баламасы болмай қалған жағдайларды қоспағанда, есептіліктің қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдың негізінде жасалуы үшін жауапкершілік көтереді.

Аудитордың қаржылық есептіліктің аудиті үшін жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептілік бүтіндей адам емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан және біздің пікіріміздің қамтитын аудиторлық есепті шығаруда елеулі бұрмалануларды қамтымайды деген ақылға қонымды сенімдікке қол жеткізу болып табылады. Ақылға қонымды сенімділік сенімділіктің жоғары дәрежесін білдіреді, бірақ Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудит елеулі бұрмалану бола қалғанда оны әрдайым анықтайтындығының кепілдігі болып табылады. Бұрмаланулар бұрмалану бола қалғанда оны әрдайым анықтайтындығының кепілдігі болып табылады. Бұрмаланулар адал емес әрекеттердің немесе қателердің нәтижесі болуы мүмкін және егер олар жеке-жеке немесе жиынтығында осы қаржылық есептіліктің негізінде қолданылатын пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін деп негізделген күйде пайымдауға болса, елеулі болып есептеледі.

Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілетін аудиттің шеңберінде біз кәсіпқой пайымдауды қолданамыз, бүкіл аудиттің бойына кәсіптік скептицизмді сақтап қаламыз. Сонымен бірге, біз келесіні орындаймыз:

- адал емес әрекеттердің немесе қателердің салдарынан болған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтап, бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық процедураларды жасаймыз; өз пікірімізді білдіру үшін негіздеме ретінде болуы үшін жеткілікті әрі лайықты болып табылатын аудиторлық дәлелдерді аламыз. Қателердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмауы тәуекеліне қарағанда, жоғарыдағы адал емес әрекеттердің нәтижесінде елеулі бұрмаланудың анықталмай қалу тәуекелі, өйткені адал емес әрекеттерге сөз байлау, алдау, қасақана жіберіп қою, ақпараттың дұрыс ұсынылмауы немесе ішкі бақылау жүйесін айнала жасалған амалдар кіруі мүмкін;
- Қоғамның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатында емес, жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық процедураларды әзірлеу мақсатында, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесін түсінеміз;
- Қолданылатын есеп саясатының лайықты еңгетін және басшылық айқындаған бухгалтерлік бағалау және тиісті ақпараттың ашылып көрсетілуі негізділігін бағалаймыз;
- Басшылықтың қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалды қолдану заңдылығы туралы тұжырым жасаймыз және түскен аудиторлық дәлелдердің негізінде Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қауіпінде айтарлықтай күмән туғыза алатын оқиғаларға немесе талаптарға орай елеулі белгісіздіктің бар екендігі туралы тұжырым жасаймыз. Егер де біз елеулі белгісіздіктің болуы туралы тұжырымға келетін болсақ, өзіміздің аудиторлық есебімізде қаржылық есептілікте ақпараттың тиісінше ашылып көрсетілуіне назар аудартуымыз керек немесе егер ақпараттың осылайша ашылып көрсетілуі лайықты болып табылмаса, пікірімізді түрлендіру керек. Біздің тұжырымдар аудиторлық есебіміз жасалған күнге дейін түскен аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен келешек оқиғалар немесе талаптар Қоғамның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінен айырылып қалуына әкеп соқтыра алады; қаржылық есептіліктің бүтіндей ұсынылуын, оның құрылымы мен мазмұнын бағалаймыз, оған қоса ақпаратты ашып көрсету, сондай-ақ қаржылық есептіліктің оның негізінде болған операциялар мен оқиғаларды олардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей етіп ұсынылатындығын бағалаймыз.

Біз директорлар кеңесінің назарына, өзгесінен басқа, аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, оның ішінде егер біз аудит процесінде ондайларды анықтасақ, ішкі бақылау жүйесінің едәуір кемшіліктері туралы ақпаратты жеткізе отырып, онымен ақпараттық өзара әрекеттесуді жүзеге асырамыз.

Аудитор,
Элит Аудит ЖШС

Макашова А.Ж.

Аудитордың № МФ- МФ-0001459 біліктілік куәлігі, 15.03.2021 ж. ҚР аудиторларын аттестациялау жөніндегі Аудиторлар одағының біліктілік комиссиясымен берілген

«Астана-Энергия» АҚ
2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп

мың теңгемен

АКТИВТЕР	Ескертпе	2022 жыл 31 желтоқсан	2021 жыл 31 желтоқсан
ҰЗАҚМЕРЗІМДІ АКТИВТЕР			
Негізгі құралдар	5	15 201 996	15 816 204
Материалдық емес активтер	6	30 310	40 488
Ұзақ мерзімді сауда және өзге де дебиторлық берешек	7	394 210	775 484
Өзге де ұзақ мерзімді активтер	8	16 213 130	9 825 098
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны		31 839 646	26 457 274
ҚЫСҚАМЕРЗІМДІ АКТИВТЕР			
Тауарлық-материалдық қорлар	9	3 297 406	2 456 189
Сауда және басқа дебиторлық берешек	10	8 330 420	7 290 103
Табыс салығы бойынша алдын ала төлем	11	207 550	249 758
Басқа салықтар бойынша алдын ала төлем	12	321 522	171 726
Берілген аванстар және өзге де қысқа мерзімді активтер	13	115 492	287 657
Ақша қаражаты және оның баламалары	14	6 118 492	2 691 193
Қысқа мерзімді активтердің жиыны		18 390 882	13 146 626
БАРЛЫҚ АКТИВТЕР		50 230 528	39 603 900
КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕ			
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	15	12 248 423	8 284 636
Өзге де жиынтық кірістің құрауыштары		6 356 426	6 379 880
Бөлінбеген пайда (өтелмеген залал)		24 326 041	18 550 742
Капитал жиыны		42 930 890	33 215 258
ҰЗАҚМЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Кейінге қалдырылған салықтық міндеттемелер	16	303 699	451 994
Ұзақ мерзімді міндеттемелердің жиыны		303 699	451 994
ҚЫСҚАМЕРЗІМДІ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	17	5 135 081	3 818 162
Төленетін салықтар	18	690 309	1 140 177
Алынған аванстар	19	91 282	89 766
Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері	20	478 484	425 611
Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер	21	600 783	462 932
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны		6 995 939	5 936 648
Міндеттемелер жиыны		7 299 638	6 388 642
БАРЛЫҒЫ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР		50 230 528	39 603 900

«Астана - Энергия» АҚ басшылығы атынан қол қойды:

Басқарма төрағасының экономика және қаржы
жөніндегі орынбасарының м. а.
Жетписов С.И.

Бас бухгалтер

Тультаева К.С.

(Handwritten signature in blue ink)

ДЛЯ ОТЧЕТОВ

ООО Элит Аудит

«Астана-Энергия» АҚ
2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдағы кірістер мен шығыстар және басқа жиынтық кірістер туралы есеп

мың теңге

Көрсеткіштердің атауы	Ескертпе	2022 ж.	2021 ж.
Сатудан түскен кірістер	22	50 056 518	43 749 185
Өзіндік құны	23	(45 361 646)	(36 625 249)
Жалпы пайда		4 694 872	7 123 936
Жалпы әкімшілік шығыстар	24	(1 605 313)	(2 503 066)
Өзге де кірістер	25	(1 210 426)	(1 779 369)
Өзге де шығыстар	26	4 818 249	515 771
Операциялық пайда (залал)		6 697 382	3 357 272
Қаржылық кірістер	27	708 905	343 209
Қаржылық шығыстар		-	-
Салық салуға дейінгі пайда (залал)		7 406 287	3 700 481
Табыс салығы бойынша үнемдеу (шығыстар)	28	(1 282 440)	(980 257)
Жыл ішіндегі таза табыс		6 123 847	2 720 224
Жыл ішіндегі басқа жиынтық табыс		32 497	10 333
Жыл ішіндегі жалпы жиынтық табыс		6 156 344	2 730 557

«Астана - Энергия» АҚ басшылығы атынан қол қойды:

Басқарма төрағасының экономика және қаржы
жөніндегі орынбасарының м. а.
Жетписов С.И.

Бас бухгалтер

Тультаева К.С.

«Астана-Энергия» АҚ

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл бойынша ақшалай қаражат қозғалысы туралы есеп
мың теңгемен

Көрсеткіштердің атауы	Ескертпе	2022ж.	2021ж.
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Сатып алушылардан ақшалай қаражат түсімі		54 570 016	43 475 636
Алынған аванстар		87 732	2 931 317
Өзге ақша қаражаттарының түсімі		3 396 702	1 048 274
Жеткізушілерге төленген төлемдер		(36 500 585)	(30 308 208)
Берілген аванстар		(1 107 856)	(206 934)
Жалақы бойынша төлемдер		(6 030 028)	(5 194 778)
Сактандыру шарттары бойынша төлемдер		(56 441)	(70 213)
Басқа төлемдер		(1 958 142)	(2 210 390)
Операциялық қызметтен пайыздар мен табыс салығын төлеуге дейінгі ақша қаражаты		12 401 398	9 464 704
Алынған пайыздар		501 652	199 824
Төленген пайыздар		-	-
Төленген табыс салығы		(4 738 953)	(3 522 123)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы		8 164 097	6 142 405
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Негізгі құралдарды сатып алу		(893 158)	(703 323)
Материалдық емес активтерді сатып алу		-	(2 388)
Өзге төлемдер		(3 843 621)	(3 250 677)
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза сомасы		(4 736 779)	(3 956 388)
ҚАРЖЫ ҚЫЗМЕТІ			
Акция эмиссиясы			
Қарыз алу			
Қарыздарды өтеу			
Дивидендтерді төлеу			
Қаржы қызметінен түскен ақша қаражатының таза сомасы			
Ақша қаражатының артуы / азаюы		3 427 318	2 186 017
Валюта айырбастау бағамының теңгеге әсері		(19)	
Есепті кезеннің басына ақша қаражаты мен олардың баламалары		2 691 193	505 176
Есепті кезеннің аяғындағы ақша қаражаты мен олардың баламалары		6 118 492	2 691 193

«Астана - Энергия» АҚ басшылығы атынан қол қойды:

Басқарма төрағасының экономика және қаржы жөніндегі орынбасарының м. а.
Жетпісов С.И.

Бас бухгалтер

Тультеева К.С.

«Астана-Энергия» АҚ

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл бойынша капиталдағы өзгерістер туралы есеп

мың теңгемен

	Ескертпе	Жарғылық капитал	Өзге де жалпы кірістің құрауыштары	Бөлінбеген пайда	Барлығы
2021 жылғы 1 қаңтарға		8 284 636	6 390 213	15 738 961	30 413 810
Есеп саясатындағы өзгеріс				81 224	81 224
Қайта есептелген сальдо 2021 жылғы 1 қаңтарға		8 284 636	6 390 213	15 820 185	30 495 034
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық табыс			(10 333)	2 730 557	2 720 224
Бір жылдағы пайда (залал)				2 720 224	2 720 224
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)			(10 333)	10 333	-
2022 жылғы 1 қаңтарға		8 284 636	6 379 880	18 550 742	33 215 258
Кезең ішіндегі жалпы жиынтық табыс			(515 685)	6 648 575	6 132 890
Бір жылдағы пайда (залал)			-	6 123 847	6 123 847
негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді қайта бағалау (салық тиімділігін шегере отырып)			(515 685)	524 728	9 043
Өзге операциялар	15		492 231	(492 231)	-
Жеке меншік үлес құралдарын (акцияларын) шығару	15	3 963 787			3 963 787
Дивидендтерді төлеу				(381 045)	(381 045)
2022 жылғы 31 желтоқсанға		12 248 423	6 356 426	24 326 041	42 930 890

«Астана - Энергия» АҚ басшылығы атынан қол қойды:

Басқарма төрағасының экономика және қаржы Бас бухгалтер
жөніндегі орынбасарының м. а. Тультаева К.С.
Жетписов С.И.

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға қаржылық есептілікке ескертулер

1. ЖАЛПЫ АҚПАРАТ

«Астана-Энергия» акционерлік қоғамы (бұдан әрі – «Қоғам») жалғыз құрылтайшының («Астанаэнергосервис» АҚ) 2004 жылғы 29 желтоқсандағы «Астана-Энергия» акционерлік қоғамын құру туралы» шешіміне сәйкес құрылды.

«Нұр-сұлтан қаласының коммуналдық меншігінің кейбір мәселелері туралы» Астана қаласы әкімдігінің 2022 жылғы 2 қыркүйектегі №501-2413 қаулысына және 2022 жылғы 17 қазандағы №134 сыйға тарту шартына сәйкес Компания акцияларының 100% пакеті «Astana» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» АҚ-дан Астана қаласының коммуналдық меншігіне берілді.

Компанияның кеңсесі 010000, Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Байқоңыр ауданы, 69-жол, 18-ғимарат мекен-жайы бойынша тіркелген және орналасқан.

Компания қызметінің негізгі түрлері жылу электр станцияларының электр энергиясын өндіру, жылу энергиясын жылу желілерімен өндіру, дербес қазандықтардың жылу энергиясын өндіру, суды жинау, өңдеу және тарату және басқалар болып табылады.

Электр энергиясын өндіру және жылу энергиясын жіберу Қоғамның құрылымдық бөлімшелері болып табылатын ЖЭО-1 және ЖЭО-2, аудандық қазандықтармен жүргізіледі. Қоғам Астана қаласында жылу энергиясын жалғыз жеткізуші болып табылатындықтан, операциялық қызмет «Табиғи монополиялар туралы» Қазақстан Республикасының заңымен (бұдан әрі – табиғи монополиялар туралы заң) реттеледі.

Табиғи монополия туралы заңға сәйкес Компанияның жылу энергиясын өндіру жөніндегі тарифтері Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрілігінің Табиғи монополияларды реттеу және бәсекелестікті қорғау комитетімен келісілуі және үйлестірілуі тиіс.

Негізгі сатып алушылар «Астанаэнергосбыт» ЖШС және энергияны тасымалдау бойынша қызметтер көрсететін байланысты тараптар: «Астанатеплотранзит» АҚ және «Астана-өңірлік электржелілік компания» АҚ болып табылады.

2022 жылы компания қызметкерлерінің нақты саны 1 581 адамды құрады (2021 жылы – 1 558 адам).

2. ҚАРЖЫЛЫҚ ЕСЕПТІЛІКТІ ДАЙЫНДАУ НЕГІЗІ

ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

Қоғамның қаржылық есептілігі бухгалтерлік есеп стандарттары жөніндегі халықаралық кеңес бекіткен ХҚЕС талаптарына және қаржылық есептілікті түсіндіру жөніндегі Халықаралық комитет шығарған түсіндірмелерге сәйкес жасалады.

Есептер есептеу әдісі негізінде және егер басқаша көрсетілмесе, бастапқы құн ережесі бойынша дайындалады. Қоғамда есепті жыл 31 желтоқсанда аяқталады.

Қызмет үздіксіздігінің қағидасы

Қаржылық есептілікті ҚЕХС-қа сәйкес жасаған кезде басшылық Қоғамның жақын болашақта өз қызметін жалғастыру қабілетін бағалайды. Қаржылық есептілік, егер басшылықтың Қоғамды тарату немесе оның ауқымын едәуір қысқарту ниеті де, қажеттілігі де болмаса, Қызметтің үздіксіздігі туралы болжам негізінде жасалады.

Егер басшылық пікір қалыптастыру процесінде Қоғамның болашақта өз қызметін жүзеге асыру қабілетіне айтарлықтай күмән тудыруы мүмкін оқиғалар туралы білсе, бұл оқиғалар қаржылық есептілікті жасау кезінде ашылады.

«Астана-Энергия» АҚ

Бұл қаржылық есептілік ХҚЕС-ке сәйкес үздіксіз қызмет қағидаты негізінде дайындалды, ол Қоғам өз қызметін ұзақ уақыт бойы жалғастырады деп болжайды және Қоғамның жойылатындығы туралы растау жоқ.

Салықтар

Компания Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасына сәйкес салық төлейді. Қаржылық есептілікте танылған салықтар мен қаржылық тәуекелдер есеп беру күніне белгілі фактілерге негізделген компания нәтижелерінің ең жақсы болжамдарын көрсетеді. Салықтар бойынша болжамды бағалау мен салықтар бойынша түпкілікті бағалау арасындағы айырмашылық, егер басқаша күтілмесе, олар болған кезеңдегі жиынтық кіріс туралы есепте белгіленеді.

Салықтарға ағымдағы табыс салығы және басқа салықтар кіреді. Сондай-ақ, өткен жылдарға қатысты нақты немесе ықтимал ұсталған салықтар мен салықтық түзетулер енгізіледі. Табыс салығы тікелей капиталға айналатын баптарға қатысты жағдайларды қоспағанда, кірістер мен шығыстар туралы есепте танылады және бұл жағдайда капиталда танылады.

Есепке алу қағидасы

Ақша қаражатының қозғалысы туралы ақпаратты қоспағанда, қаржылық есептілікті жасау кезінде Қоғам есептеу әдісін қолданады. Есептеу әдісіне сәйкес операциялар мен оқиғалар олар болған кезде танылады, есепке алу тіркелімдерінде тіркеледі және олар жататын кезеңдердің қаржылық есептілігінде ұсынылады, атап айтқанда:

кірістер пайда мен шығындар туралы есепте олар пайда болған кезде немесе активтердің өсуіне байланысты болашақ экономикалық пайданың осуі болған кезде танылады;

кірістер мен шығындар пайда мен залалдар туралы есепте олар келтірілген немесе болашақта байланысты экономикалық пайданың төмендеуі орын алған кезде танылады активтердің азаюы.

Есепке алу саясатында қолданылатын маңызды бухгалтерлік бағалаулар мен кәсіби пайымдаулар

Қоғам басшылығы есеп саясатында бекітілген ережелер және қаржылық есептілік көрсеткіштерін қамтамасыз ету мәселелері бойынша кәсіби пайымдау негізінде, оның ішінде қаржылық есептік элементтерін және олардың құрамдастарын жіктеу, тану, бағалау және есептеу, сондай-ақ олармен байланысты ақпаратты ашу мәселелері бойынша шешімдер қабылдайды.

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде басшылық сараланған шешім шығарды және ережелердің қолданылуына, кірістердің, шығыстардың, активтердің, пассивтердің жарияланған көлеміне және түсіндірме ақпаратқа әсер ететін есептеулер мен жол берулер жасады. Мұндай есептеулер мен жорамалдар осы жағдайларда қолайлы деп саналатын факторларға негізделеді.

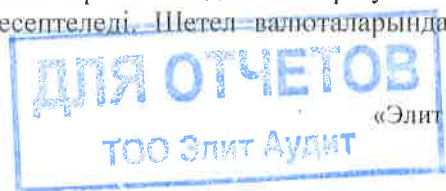
Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімін бағалау ұқсас активтерге қатысты қолда бар тәжірибе негізінде кәсіби пайымдау қолданыла отырып жүргізіледі. Мерзімді комиссия болашақ экономикалық пайдаларға әсер ететін факторларды және Қоғамның негізгі құралдар объектілерін пайдалануға қатысты ниетін ескере отырып, негізгі құралдар бойынша қайта қарайды.

Күмәнді талаптар бойынша Резерв дебиторлық берешекті егжей-тегжейлі талдау негізінде құрылады.

Есептеулер мен негізгі жорамалдар тұрақты негізде тексеріледі. Алдын-ала есептеулерді қайта қарау, егер есептеу тек осы кезеңге әсер етсе немесе қайта қарау кезеңі мен болашақ кезеңдерге әсер етсе, қайта қарау қайта қаралатын кезеңде болады.

Қаржылық есептілікті ұсыну валютасы

Ұсынылған қаржылық есептіліктегі барлық сома мың қазақстандық теңгемен көрсетілген. Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарына сәйкес Қоғам өз жазбаларын қазақстандық теңгеде жүргізеді. Теңгеден басқа кез келген валюта шетел валютасы ретінде қарастырылады. Есепті күнгі шетел валюталарында көрсетілген активтер мен міндеттемелер бухгалтерлік баланс жасалған күнгі жабу бағамы бойынша қайта есептеледі. Шетел валюталарында көрсетілген

«Астана-Энергия» АҚ

активтер мен міндеттемелерді қайта есептеу нәтижесінде туындайтын оң және теріс бағамдық айырмалар есепті кезеңнің пайдасы мен залалдары туралы есепте көрсетіледі.

Теңге мен басқа валюталарға айырбастау ережелеріне қатысты валюталық бақылау ережелері қолданылады. Қазіргі уақытта теңге Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде еркін айырбасталатын валюта болып табылмайды.

Қабылданған есеп саясаты 2022 жылғы 1 қаңтарда немесе одан кейін басталған есепті кезеңге қатысты жарамды төменде келтірілген жаңа немесе қайта қаралған ҚЕХС және түсіндірмелерді қоспағанда, өткен есепті жылы қолданылған есеп саясатына сәйкес келеді.

Шетел валютасын аудару

Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі - «ҚКС») қалыптасқан орташа алынған айырбастау бағамдары Қазақстан Республикасындағы ресми айырбастау бағамы ретінде қолданылады.

2022 және 2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған кезеңдердегі орташа алынған айырбастау бағамдары:

теңге	31 желтоқсан	31 желтоқсан
	2022 жыл	2021 жыл
АҚШ доллары	462,65	431,67
Ресей рублі	6,43	5,77
Еуро	492,86	487,79

3. ҚОЛДАНЫСТАҒЫ СТАНДАРТТАР МЕН ТҮСІНДІРУЛЕРГЕ ЖАҢА СТАНДАРТТАР, ТҮСІНІКТЕМЕЛЕР МЕН ТҮЗЕТУЛЕР

2022 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енген қабылданған жаңа стандарттар мен түсіндірмелерді қоспағанда, қаржылық есептілікті жасау кезінде қабылданған есепке алу қағидаттары Қоғамның 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін қаржылық есептілігін жасау кезінде қолданылған принциптерге сәйкес келеді.

37 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер – «Ауыртпалық түсіретін шарттар – шартты орындау шығындары».

Міндеттерді орындау үшін оның орындалуынан күтілетін экономикалық пайдадан асатын шарт, сөзсіз шығындар (яғни, Компания болдырмауға болмайтын шартқа байланысты шығындар) ауыртпалық болып табылады.

Түзетулер шарттың ауыртпалықты немесе шығынды екенін бағалау кезінде ұйым қосымша шығындарды (мысалы, тікелей еңбек шығындары мен материалдарды) және шартты орындауға тікелей байланысты бөлінген шығындарды (мысалы, қамтитын тауарларды немесе қызметтерді ұсыну шартына тікелей байланысты шығындарды ескеруі керек екенін түсіндіреді. Осы шартты орындау үшін пайдаланылатын жабдықтың амортизациясы бойынша шығыстар, сондай-ақ шарттың орындалуын сүйемелдеуге және бақылауға арналған шығыстар). Жалпы және әкімшілік шығындар шартқа тікелей байланысты емес және оларды шарт бойынша контрагент нақты өтеуге жататын жағдайларды қоспағанда, есепке алынбайды.

Бұл түзету қаржылық есептілікке әсер еткен жоқ, өйткені Компанияда ауыр шарттар жоқ.

ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер «Тұжырымдамалық негіздерге сілтемелер»

Түзетулер нәтижесінде ХҚЕС жөніндегі кеңестің «тұжырымдамалық негіздерінің» бұрынғы редакциясына сілтемелер осы құжаттағы талаптарға елеулі өзгерістер енгізбестен, 2018 жылғы наурызда шығарылған «тұжырымдамалық негіздердің» қолданыстағы редакциясына сілтемелерге ауыстырылды.

Түзетулер нәтижесінде 37 «бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтер» ХҚЕС (IAS) қолдану саласына жататын міндеттемелер мен шартты міндеттемелер үшін «2-ші күннің» ықтимал кірістері мен шығындарының туындауын болдырмау үшін 3 «бизнесті біріктіру» ХҚЕС (IFRS) тану принципінен ерекшелік қосылды немесе ҚРМФО (IFRIC) 21 «міндетті төлемдер» түсіндірмелері, егер олар жекелеген операциялар шеңберінде туындаса.

«Астана-Энерджи» АҚ

Осы ерекшелікке сәйкес, «сұжырымдамалық негіздер» ережелерін қолданудың орнына ұйымдар сатып алу күнінде міндеттеме бар-жоғын анықтау үшін ХҚЕС (IAS) 37 өлшемдерін немесе КРМКО (IFRIC) 21 түсіндірмелерін қолдануы керек.

ХҚЕС (IFRS) 3 мәтініне енгізілген түзетулердің нәтижесінде сатып алу күніне шартты активті тануға жол берілмейтінін түсіндіретін жаңа абзац қосылды.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді, өйткені қарастырылып отырған кезеңде осы түзетулердің қолданысына жататын шартты активтер, міндеттемелер және шартты міндеттемелер туындамады.

16 ХҚЕС-ке (IAS) түзетулер – «Негізгі құралдар: мақсатына лайық пайдаланылғанға дейінгі түсімдер»

Осы түзетулерге сәйкес ұйымдарға негізгі құралдарды объектінің бастапқы құнынан осы объектіні орналасқан жеріне дейін жеткізу және оны басшылықтың ниетіне сәйкес пайдалану үшін талап етілетін күйге келтіру процесінде өндірілген бұйымдарды сатудан түскен кез келген түсімдерді шегеруге тыйым салынады. Оның орнына ұйым осындай өнімдерді сатудан түсетін түсімдерді, сондай-ақ осы өнімдерді пайда немесе залал ретінде өндіру құнын мойындайды.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер етпеді, өйткені қаржылық есептілікте ұсынылған ең ерте кезеңнің басталу (немесе одан кейін) күні пайдалануға қолжетімді болған осындай негізгі құралдар объектілері өндірген бұйымдарды сату болмады.

1 ХҚЕС-ке (IFRS) түзетулер – «Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарын алғаш рет қолдану» – қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарын алғаш рет қолданатын еншілес ұйым

Осы түзетуге сәйкес КЕХС (IFRS) 1-нің D16 (a) тармағын қолдануды шешетін еншілес ұйым, егер шоғырландыру және нәтижелерді көрсету мақсаттары үшін ешқандай түзетулер жасалмаса, бас ұйымның КЕХС-қа қошу күнін негізге ала отырып, бас ұйымның арнайы мақсаттағы қаржылық есептілігінде көрсетілген сомаларды пайдалана отырып, жинақталған бағамдық айырмаларды бағалауға құқылы бас ұйым аталған еншілес ұйымды сатып алған бизнес бірлестіктері. Бұл түзету 1 ХҚЕС (IFRS) D16 (a) тармағын қолдануды шешетін қауымдастырылған ұйымға немесе бірлескен кәсіпорынға да қатысты.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ, өйткені ол ХҚЕС-ты алғаш рет қолданатын ұйым болып табылмайды.

9 ХҚЕС-ке (IFRS) түзету «Қаржы құралдары» қаржылық міндеттемелердің мойындалуы тоқтаған жағдайда «10% тестісін» жүргізу кезіндегі комиссиялық сыйақы

Түзетуде ұйым жаңа немесе өзгертілген қаржылық міндеттеменің шарттары бастапқы қаржылық міндеттеменің шарттарынан айтарлықтай ерекшеленетінін бағалау кезінде ескеретін комиссиялық сыйақы сомалары үсіндіріледі. Мұндай сомаларға тек белгілі бір несие беруші мен қарыз алушы арасында төленген немесе алынған комиссиялық сыйақылар, соның ішінде несие беруші немесе қарыз алушы екінші Тараптың атынан Төлеген немесе алған комиссиялық сыйақы кіреді. 39 «Қаржы құралдары: тану және бағалау» ХҚЕС (IAS) үшін ұқсас түзету қарастырылмаған.

Бұл түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне әсер еткен жоқ.

4. ЕСЕН СЯСАТЫНЫҢ НЕГІЗГІ ҚАҒИДАТТАРЫ

Активтер мен міндеттемелерді ағымдағы және ұзақ мерзімді жіктеу

Қаржылық жағдай туралы есепте Қоғам активтер мен міндеттемелерді ағымдағы (қысқа мерзімді) және ұзақ мерзімді жіктеу негізінде ұсынады. Актив ағымдағы (қысқа мерзімді) болып табылады, егер:

- оны сату керек немесе ол әдеттегі операциялық цикл аясында сатуға немесе тұтынуға арналған;
- ол негізінен сауда мақсаттарына арналған;
- оны есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде өткізу болжанып отыр; немесе
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде міндеттемелерді өтеу үшін оны айырбастауға немесе пайдалануға шектеулер болған жағдайларды қоспағанда, ақша қаражатын немесе оның баламаларын білдіреді.

Барлық басқа активтер ұзақ мерзімді активтер ретінде жіктеледі. Міндеттеме ағымдағы (қысқа мерзімді) болып табылады, егер:

- оны әдеттегі операциялық цикл аясында өтеу керек;
- ол негізінен сауда мақсаттары үшін сақталады;
- ол есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 (он екі) ай ішінде өтелуге жатады; немесе
- Қоғамның есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде міндеттемені өтеуді кейінге қалдыруға сөзсіз құқығы жоқ.

Қоғам барлық басқа міндеттемелерді ұзақ мерзімді ретінде жіктейді. Кейінге қалдырылған салық бойынша активтер мен міндеттемелер Ұзақ мерзімді активтер және міндеттемелер ретінде жіктеледі.

Әділ құнды бағалау

Әділ құн бағалау күніне нарыққа қатысушылар арасында әдеттегі тәртіппен жасалатын мәміле шеңберінде активті сатқаны үшін алынатын немесе міндеттемені бергені үшін төленетін баға болып табылады. Әділ құнды бағалау активті сату немесе міндеттемені беру бойынша мәміле жасалатынын болжайды:

- не осы актив немесе міндеттеме үшін негізгі нарықта;
- не негізгі нарық болмаған жағдайда, осы актив немесе міндеттеме үшін неғұрлым қолайлы нарықта.

Қоғам негізгі немесе ең қолайлы нарыққа қол жеткізе алуы керек.

Активтің немесе міндеттеменің әділ құны нарыққа қатысушылар активтің немесе міндеттеменің бағасын айқындау кезінде пайдаланатын жол берулерді пайдалана отырып бағаланады, бұл ретте нарыққа қатысушылар өздерінің үздік мүдделерінде әрекет етеді деп болжанады. Қаржылық емес активтің әділ құнын бағалау нарыққа қатысушының не активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдалану арқылы, не оны осы активті ең жақсы және неғұрлым тиімді түрде пайдаланатын нарықтың басқа қатысушысына сату нәтижесінде экономикалық пайдаларды генерациялау мүмкіндігін ескереді.

Әділ құн туралы ақпаратты ашу мақсаттары үшін Қоғам активтер мен міндеттемелерді олардың сипаты, оларға тән сипаттамалар мен тәуекелдер негізінде сыныптады.

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсімді тану

Сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім тауарларды немесе қызметтерді бақылау сатып алушыға берілген кезде танылады және Қоғам осындай тауарларға немесе қызметтерге айырбасқа алу құқығын күтетін өтемді көрсететін сомада бағаланады. Қоғам, ол сатып алушыға берілмес бұрын тауарларды немесе қызметтерді басқаратындықтан, ол түсімді алуды көздейтін келісімшарттарда директор ретінде әрекет етеді деген қорытындыға келді.

«Астана-Энергия» АҚ

Қызметтер, әдетте, қызмет көрсету аяқталғаннан кейін маңызды міндеттемелерді қамтымайтын клиенттермен жасалған шарттар негізінде көрсетіледі.

Шартқа қол қою немесе талқылау сәтінде Қоғам «сатып алушылармен жасалған шарттар бойынша түсім» ХҚЕС (IFRS) 15 критерийлеріне сәйкестігіне шартқа талдау жасайды.

Компания кіріс активтерді бақылау сатып алушыға берілген кезде белгілі бір уақытта танылуы керек деген қорытындыға келді, бұл, әдетте, қызмет көрсету кезінде болады.

Қоғамда айнымалы өтемің әсері жоқ, өйткені шартта мәміле бағасының бір бөлігін бөлу қажет болатын орындаудың жеке міндеттері (мысалы, кепілдіктер, сатып алушылардың адалдығы бағдарламасы бойынша берілетін жүлделер) болуы мүмкін басқа уәделер қарастырылмаған.

Әдетте, компания қызмет көрсетілгеннен кейін сатып алушылардан төлемдер алады. Сирек жағдайларда компания қысқа мерзімді аванстық төлемдерді алады. ҚЕХС (IFRS) 15 көзделген практикалық сипаттағы оңайлатуды пайдалану нәтижесінде, егер шарт жасасу кезінде ол уәде етілген қызметті сатып алушыға беру мен сатып алушының осындай қызметке ақы төлеуі арасындағы кезең бір жылдан аспайтын мерзімді құрайтын болса, Қоғам қаржыландырудың Елеулі компонентінің әсерін ескере отырып, өтеудің уәде етілген сомасын түзетпейді.

Шарт бойынша активтер

Шарт бойынша актив сатып алушыға берілген қызметтердің орнына өтем алу құқығы болып табылады. Егер Қоғам сатып алушыға қызметтерді сатып алушы өтемі төлегенге дейін немесе өтем төленуге тиісті сәтке дейін берсе, онда шарт бойынша актив шартты болып табылатын алынған өтем жөнінде танылады.

Сауда дебиторлық берешекі

Дебиторлық берешек Қоғамның сөзсіз өтеу құқығын білдіреді (яғни, мұндай өтемақы төленетін сәттің басталуы тек уақыт өте келе анықталады). Қаржы активтеріне қатысты есеп саясаты «қаржы құралдары» ХҚЕС (IFRS) 9 бөлімінде қаралады.

Шарт бойынша міндеттемелер

Шарт бойынша міндеттеме - бұл сатып алушыға Қоғам сатып алушыдан өтем алатын (не алған) қызметтерді беру міндеті. Егер сатып алушы Қоғам сатып алушыға қызмет көрсетер алдында өтем төлесе, төлемді жүзеге асыру сәтінде немесе төлем төлеуге жататын сәтте (бұрын не болып жатқанына байланысты) шарт бойынша міндеттеме танылады. Шарт бойынша міндеттемелер Қоғам шарт бойынша өз міндеттерін орындаған кезде түсім ретінде танылады.

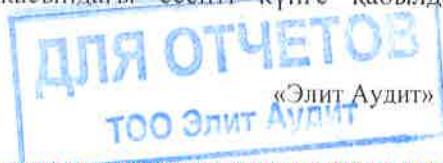
Шығыстар

Шығыстар ақша қаражаты немесе олардың баламалары төленген кезде тәуелсіз тиісті тауарларды немесе көрсетілетін қызметтерді іс жүзінде алған кезде ескеріледі және олар жататын кезеңдегі қаржылық есептілікте көрсетіледі.

Табыс салығы

Ағымдағы табыс салығы

Ағымдағы табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер салық органдары өтеуге талап етуі немесе салық органдарына төлеуі күтілетін сомада бағаланады. Осы соманы есептеу үшін қолданылатын салық ставкалары мен салық заңнамасы - бұл өз қызметін жүзеге асыратын және салық салынатын кіріс алатын Қазақстан Республикасындағы есепті күнге қабылданған мөлшерлемелер мен заңдар.

«Астана-Энергия» АҚ

Тікелей меншікті капиталда танылған баптарға қатысты ағымдағы табыс салығы кірістер мен шығыстар туралы есепте емес, меншікті капиталдың құрамында танылады. Компания басшылығы мерзімлі түрде салық декларацияларында көрсетілген позицияларды бағалауды жүзеге асырады, оларға қатысты тиісті салық заңнамасын әр түрлі түсіндіруге болады және қажет болған жағдайда бағалау міндеттемелерін жасайды.

Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық есептілік күніндегі қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің салық базасы мен олардың баланстық құны арасындағы уақытша айырмаларды анықтау арқылы міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі.

Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері салық салынатын барлық уақытша айырмашылықтар бойынша танылады.

- кейінге қалдырылған салық міндеттемесі активті немесе міндеттемені бастапқы тану нәтижесінде пайда болады және операция жасалған кезде бухгалтерлік пайдаға да, салық салынатын пайдаға да әсер етпейді;

- еншілес ұйымдарға және қауымдастырылған ұйымдарға инвестициялармен байланысты салық салынатын уақытша айырмашылықтарға қатысты, егер уақытша айырмашылықты қалпына келтіру мерзімдерін бақылауға болатын болса және жақын болашақта уақытша айырмашылықты қалпына келтірмеудің айтарлықтай мүмкіндігі бар.

Қаржы активтері

Бастапқы тану және бағалау

Қаржы активтері пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтері ретінде жіктеледі: қарыздар және дебиторлық берешек; өтеуге дейін ұсталатын инвестициялар немесе жағдайға байланысты сату үшін қолда бар қаржы активтері. Қоғам өзінің қаржылық активтерін бастапқы тану кезінде қаржы активтерінің сипаты мен мақсатына қарай жіктейді.

Пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын қаржы активтерін қоспағанда, барлық қаржы активтері бастапқыда мәміле бойынша олармен тікелей байланысты шығындарға ұлғайтылған әділ құн бойынша танылады.

Қаржылық инвестициялардың барлық стандартты сатып алулары мен сатылымдары мәміле жасалған күні, яғни Қоғам активті сатып алу немесе сату міндеттемесін қабылдаған күні танылады. Стандартты сатып алу немесе сату дегеніміз-әдетте нарықта қабылданған нормалармен немесе ережелермен белгіленген кезең ішінде активтерді жеткізуді талап ететін қаржы активтерін сатып алу немесе сату.

Қоғамның қаржылық активтеріне ақша қаражаттары, банктердегі депозиттер, сауда және басқа дебиторлық берешек кіреді.

Өзге қысқа мерзімді қаржы активтерінің құрамында Қоғам ҚР Екінші деңгейдегі коммерциялық банктерінде орналастырылған депозиттерді көрсетеді. Депозиттер қаржылық есептілікте қысқа мерзімді деп жіктеледі, егер алу бір жыл ішінде жүзеге асырылады деп болжанса.

Бастапқыда қысқа мерзімді депозиттерді тану әділ құн бойынша жүзеге асырылады.

Қоғамның дебиторлық берешегі-бұл заңды және жеке тұлғалардың компания алдындағы ақшалай міндеттемелері.

Дебиторлық берешек қаржылық есептілікте қысқа мерзімді ретінде жіктеледі, егер ол жыл ішінде немесе ағымдағы операциялық цикл ішінде не ұзақ уақытқа байланысты алынады деп болжанса. Барлық басқа дебиторлық берешек ұзақ мерзімді деп жіктеледі.

Алынатын шоттар-бұл сатып алушылардың сатылған тауарлар мен қызметтер үшін берешегінің сомасы, олар бастапқы құжаттармен расталады және олармен байланысты тапқан кірістер танылған кезде танылады. Сатып алушылар мен тапсырыс берушілерден алынған аванстар қысқа мерзімді міндеттемелер ретінде жіктеледі және дебиторлық берешектің құрамына енгізілмейді.

«Астана-Энергия» АҚ

Алдын – ала төленген тауарлар мен қызметтер-бұл жеткізушілердің компания алдындағы тауарлар мен қызметтерді жеткізу бойынша алдын-ала төленген қарыз сомасы. Аванспен төленген тауарлар мен қызметтер бойынша дебиторлық берешек тауарлар немесе қызметтер алынатын есепті кезеңдегі материалдық активтердің тиісті шоттарына немесе шығыстарға жабылады.

Аяқталмаған құрылыс объектілерін күрделі салуға бағытталған жұмыстар мен қызметтер бойынша жеткізушілерге берілген аванстарды компания ұзақ мерзімді ретінде сыныптайды.

Дебиторлық берешек бойынша күмәнді талаптар бойынша резерв Қоғамның дебиторлық берешектің бастапқы шарттарына сәйкес барлық соманы алуға қайтара алмайтындығы туралы объективті дәлел болған кезде құрылады.

Қорларды тану және бағалау

Қорлар (материалдар, одан әрі өткізу үшін сатып алынған тауарлар) кіріске алу сәтінде оларды сатып алу (күру) бойынша барлық іс жүзінде жүргізілген қажетті шығындарды қамтитын өзіндік құны бойынша қаржылық жағдай туралы есепте көрсетіледі.

Сатып алынған қорлардың өзіндік құны мыналарды қамтиды: қорларды сатып алуға арналған шығындар, оларды сақтау орнына жеткізуге және тиісті күйге келтіруге байланысты көліктік-дайындау шығыстары.

Қорлар қорлар тобына қарамастан құнның ФИФО әдісі бойынша шығыстарға есептен шығарылады. Өткізудің таза құны аяқтауға, маркетингке және бөлуге жұмсалған шығындарды шегергендегі қаржы-шаруашылық қызметті әдеттегі жүргізу кезіндегі сату бағасы болып табылады.

Негізгі құралдарды тану және бағалау

Негізгі құралдарды есепке алу «Негізгі құралдар» ХҚЕС (IAS) 16 сәйкес жүргізіледі, оған сәйкес объект негізгі құрал ретінде танылады, мұнда: ықтималдықтың үлкен үлесімен

Қоғам активке байланысты болашақ экономикалық пайда алады деп айтуға болады; және активті сатып алуға нақты шығындар сенімді бағалануы мүмкін.

Бастапқыда негізгі құралдар сатып алу бағасын, импорттық баждарды және басқа да өтелмейтін салықтарды, сондай-ақ тасымалдауға арналған шығындарды және мақсаты бойынша пайдалану үшін активті жұмыс жағдайына келтіру жөніндегі кез келген тікелей шығындарды қамтитын сатып алу құны бойынша ескеріледі.

Бұрын танылған негізгі құралдар объектісіне қатысты кейінгі шығындар Қоғам қолда бар активтің бастапқы есептелген нормативтік көрсеткіштерінен асатын болашақ экономикалық пайда алу ықтималдығы жоғары болған кезде оның баланстық құнын арттырады.

Барлық басқа кейінгі шығындар олар шеккен есепті кезеңнің шығыстары ретінде танылады.

Актив ретінде бастапқы танылғаннан кейін негізгі құралдардың объектісі кейіннен жинақталған амортизацияны және құнсызданудан болған шығындарды шегере отырып, бастапқы құны бойынша ескеріледі.

Өндірістік мақсаттарда пайдаланылатын объектілер үшін негізгі құралдардың амортизациясын есептеу кезінде өндірілген өнімнің көрсетілген қызметтердің көлеміне барабар құнын есептен шығару әдісі қолданылады. Әкімшілік мақсаттар үшін және негізгі құралдарды жалға беру үшін пайдаланылатын объектілер үшін негізгі құралдардың амортизациясын есептеу кезінде бірінші басшы жыл басына бекіткен пайдалы қызмет мерзімдерін пайдалана отырып, құнды біркелкі (тікелей) есептен шығару әдісі қолданылады.

Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімі Қоғам үшін активтің болжамды пайдалылығын ескере отырып анықталады және оны экономикалық пайдалану мерзімінен қысқа болуы мүмкін. Негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімі ұқсас активтермен жұмыс тәжірибесі негізінде бағалау жолымен айқынданады.

Төменде негізгі құралдардың пайдалы қызметінің есептік мерзімдерінің талдамасы келтірілген:

Топтар

Гимараттар мен құрылыстар

Қызмет мерзімі, жыл
5-50 жыл

18
«Элит Аудит» ЖШС

«Астана-Энергия» АҚ

Инженерлік құрылыстар, құбырлар	5-50 жыл
Кабельдік, электр желілері	10-25 жыл
Станоктар, крандар, қазандық және басқа жабдықтар	2-25 жыл
Көлік құралдары	7-15 жыл
Кеңсе жиһазы және кеңсе жабдықтары	4-10 жыл
Басқалары	1-10 жыл

Негізгі құралдар объектісі ол істен шыққан кезде немесе Қоғам басшылығы активті пайдалануды тоқтату туралы шешім қабылдаған және одан әрі оның істен шығуынан экономикалық пайда алу күтілмеген жағдайда есептен шығарылады. Істен шығудан немесе активтерді есептен шығарудан түскен пайда немесе залал есептен шығарудан түскен таза түсімдер сомасы мен активтің баланстық құны арасындағы айырма ретінде айқындалады және есепті кезеңнің пайдасы мен шығындары туралы есепте танылады.

Әрбір есепті кезеңнің соңында Қоғам негізгі құралдардың пайдалы қызмет мерзімін қайта қарауды және ықтимал құныздануға тестілеуді жүргізеді.

Материалдық емес активтерді тану және бағалау

Осы айдармен жеке немесе Қоғамды біріктіру нәтижесінде сатып алынатын материалдық емес активтер есепке алынатын және дәл бағалануы мүмкін болған кезде енгізілген.

Материалдық емес активтер, егер олар келісім-шарттан немесе басқа құқықтардан шыққан болса немесе олар бөлінген болса, яғни олар бөлек немесе басқа активтермен бірге сатылуы мүмкін болса, есепке алынады. Материалдық емес активтерге пайдалы қызметтің белгілі және белгісіз мерзімі бар материалдық емес активтер кіреді.

Белгілі бір пайдалы қызмет мерзімі бар материалдық емес активтер бұл пайдалы қызмет мерзімі келісімшарттық құқықтардан, басқа құқықтардан немесе күтілетін ескіруден туындайды.

Пайдалы қызметтің белгілі бір мерзімі бар материалдық емес активтер сызықтық әдіс бойынша амортизацияланады. Мұндай материалдық емес активтің пайдалы қызмет мерзімі актив пайдалануға дайын болған кезден бастап он бес жылдан аспауға тиіс. Амортизация мерзімі мен амортизация әдісі ескіру қауіпін ескере отырып, жыл сайын қайта қаралады.

Қаржылық міндеттемелер

Бастапқы тану және бағалау

Барлық қаржылық міндеттемелер бастапқыда мәміле бойынша олармен тікелей байланысты шығындарды шегергендегі (қарыздар, кредиттер және кредиторлық берешек жағдайында) әділ құн бойынша танылады.

Қоғамның қаржылық міндеттемелеріне сауда және басқа да кредиторлық берешек кіреді.

Міндеттеме қысқа мерзімді болып табылады, егер ол есепті кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ішінде өтелуге жатса немесе Қоғамның есепті кезең аяқталғаннан кейін кемінде он екі ай ішінде міндеттемені өтеуді кейінге қалдыруға сөзсіз құқығы болмаса.

Қоғам барлық басқа міндеттемелерді ұзақ мерзімді ретінде жіктейді.

Кейінгі бағалау

Қаржылық міндеттемелерді кейіннен бағалау олардың жіктелуіне байланысты болады:

Кредиторлық берешек және өзге де міндеттемелер

Кредиторлық берешек және өзге де міндеттемелер Қоғамның шоттары қойылғанына-қойылмағанына қарамастан, алынған тауарлар мен қызметтер үшін болашақта төленуге тиіс соманың әділ құны болып табылатын бастапқы құн бойынша ескеріледі.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді есепке алу

Қаржылық активтер мен міндеттемелер Қоғамның танылған сомаларды есепке алуға заңды түрде бекітілген құқығы бар және Қоғам нетто негізде өтеуге немесе активті сатуға ниет білдірген қаржылық жағдай туралы есепте нетто негізде есептеледі және көрсетіледі.

бір уақытта міндеттеме. Есептен шығару ретінде сараланбаған қаржы активі берілген жағдайда, Қоғам бұл операцияны берілген активті және оған қатысты міндеттемені есептен шығару ретінде танымайды.

Қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтату

Қоғам қаржылық міндеттемелерді олар өтелген, жойылған немесе олар бойынша талап мерзімі өткен жағдайда ғана тануды тоқтатады. Қолданыстағы қаржылық міндеттеме сол кредитордың алдындағы басқа міндеттемемен едәуір басқа шарттарда ауыстырылған кезде немесе қолданыстағы міндеттеменің шарттары айтарлықтай өзгерген кезде, мұндай айырбастау немесе өзгерістер бастапқы міндеттемені есептен шығару және жаңа міндеттемені тану ретінде ескеріледі. Танылуы тоқтатылатын қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен төленген немесе төлеуге тиесілі сыйақы арасындағы айырма пайда немесе залал туралы есепте және өзге де жиынтық кіріс деп танылады.

Жалға алу

Келісім жасалған кезде Қоғам келісім-шарттың жалға алынғанын немесе оның жалдау белгілері бар-жоғын бағалайды, яғни компания келісім-шарттың белгілі бір уақыт аралығында сәйкестендірілген активті пайдалануды бақылау құқығын өтеудің орнына беретіндігін анықтайды.

Жалға алушы ретінде Қоғам

Қоғам өзінің қысқа мерзімді жалдау шарттарына (яғни, жалдау басталған күнге жалдау мерзімі 12 айдан аспайтын және базалық активті сатып алуға арналған опционды қамтымайтын шарттарға) қысқа мерзімді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады. Қоғам сондай-ақ құны төмен болып саналатын жалдау шарттарына құны төмен активтерді жалға алуға қатысты танудан босатуды қолданады. Қысқа мерзімді жалдау және төмен құны бар активтерді жалдау бойынша жалдау төлемдері жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығыстар ретінде танылады.

Қоғам активтерді жалдау басталған күнгі пайдалану құқығы нысанында (яғни базалық актив пайдалану үшін қолжетімді болатын күн) таниды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер жалдау бойынша міндеттемелерді қайта бағалауға түзетіле отырып, жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған жинақталған шығындар шегеріле отырып, бастапқы құны бойынша бағаланады. Пайдалану құқығы нысанындағы активтердің бастапқы құны жалдау бойынша танылған міндеттемелердің шамасын, жалдау бойынша алынған ынталандыру төлемдерін шегере отырып, жалдаудың басталу күніне немесе осындай күнге дейін жүргізілген бастапқы тікелей шығындарды және жалдау төлемдерін қамтиды. Пайдалану құқығы нысанындағы активтер сызықтық әдіспен мынадай кезеңдердің жалға алу мерзімі немесе активтерді пайдалы пайдаланудың болжамды мерзімі неғұрлым қысқа мерзімге амортизацияланады.

Жалдау басталған күні Қоғам жалдау мерзімі ішінде жүзеге асырылуы тиіс жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша бағаланатын жалдау бойынша міндеттемелерді таниды. Жалдау төлемдеріне кез-келген ынталандыру төлемдерін алып тастағандағы тіркелген төлемдер (соның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдер), индекске немесе мөлшерлемеге байланысты ауыспалы жалдау төлемдері және тарату құнының кепілдіктері бойынша төленуі күтілетін сомалар кіреді. Жалдау төлемдеріне, Егер Қоғамның осы опционды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алу опционының орындалу бағасы және егер жалдау мерзімі компанияның жалдауды тоқтату туралы опционның ықтимал орындалуын көрсетсе, жалдауды тоқтату үшін айыппұл төлеу кіреді. Индекске немесе ставкаға тәуелді емес ауыспалы жалдау төлемдері осындай төлемдерді жүзеге асыруға әкеп соқтыратын оқиға немесе шарт басталған кезеңде шығыстар ретінде танылады (олар қорларды өндіру үшін жұмсалған жағдайлардан басқа).

Жалдау төлемдерінің келтірілген құнын есептеу үшін компания жалдау басталған күні қарыз алудың нарықтық мөлшерлемесін пайдаланады, өйткені жалдау шартына енгізілген пайыздық мөлшерлемені оңай анықтау мүмкін емес. Жалдау басталған күннен кейін жалдау бойынша міндеттемелердің шамасы пайыздардың есептелуін көрсету үшін ұлғайтылады және жүзеге асырылған жалдау төлемдерін көрсету үшін азайтылады. Бұдан басқа, Қоғам жалға беру бойынша міндеттемелердің теңгерімдік құнын модификациялау, жалдау мерзімі өзгерген, жалдау төлемдері өзгерген (мысалы, индекстің немесе осындай төлемдерді айқындау үшін

пайдаланылатын мөлшерлеменің өзгеруіне байланысты болашақ төлемдердің өзгеруі) немесе базалық активті сатып алуға опционды бағалау өзгерген жағдайда қайта бағалауды жүргізеді.

Қоғам жалға беруші ретінде

Қоғамда активті нөлеумен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар қалатын жалдау операциялық жалдау ретінде жіктеледі. Пайда болған жалдау кірісі жалдау мерзімі ішінде сызықтық әдіспен ескеріледі және өзінің операциялық сипатына байланысты пайда немесе шығын туралы есепте кіріске қосылады. Операциялық жалдау шартын жасасу кезінде келтірілген бастапқы тікелей шығындар жалға берілген активтің баланстық құнына енгізіледі және жалдау мерзімі ішінде жалға беруден түскен кіріс сияқты негізде танылады. Шартты жалдау ақысы ол алынған кезеңдегі түсімнің құрамында танылады.

Зейнетақы және өтеде міндеттемелер

Қоғамда Қазақстан Республикасының Мемлекеттік зейнетақы бағдарламасынан басқа, жұмыс берушіден жалақының ағымдағы жалпы төлемдерінің пайызы ретінде есептелген ұстап қалуды талап ететін зейнетақымен камсыздандырудың қандай да бір схемалары жоқ. Қоғам өз қызметкерлері үшін зейнетақы қорына зейнетақы жарналарын аударды. Бұдан басқа, Қоғамның еңбек қызметі аяқталғаннан кейін төлемдер бойынша қандай да бір міндеттемелері жоқ.

Бағалау міндеттемелерін тану және бағалау

Қоғамның өткен оқиғалардың нәтижесінде туындайтын, болашақта шамасы белгілі бір уақытқа дейін бағалау жолымен айқындалатын экономикалық ресурстардың шығуына алып келетін ағымдағы міндеттемесі болған жағдайда, Қоғам "бағалау міндеттемелері, шартты міндеттемелер және шартты активтер" ХҚПС (IAS) 37 сәйкес резервтерді есепке алуда таниды.

Резервтер қайта құрылымдаумен, қоршаған ортамен, сот дауларымен және т.б. байланысты тәуекелдерден туындайтын белгісіз мерзіммен немесе сомамен міндеттемелерді құрайды, егер олар өткен оқиғадан туындайтын құқықтық немесе болжамды міндеттеме болса және болашақта ақша қаражатының жылыстауын сенімді бағалауға болатын кезде танылады.

Қайта құрылымдау жоспарларынан туындайтын міндеттемелер егжей – тегжейлі ресми жоспарлар анықталған кезде және бұл жоспарлар қашан жүзеге асырылатыны-немесе олар орындала бастайтыны немесе жоспарлардың негізгі міндеттері туралы хабарланған кезде танылады.

Сот даулары бойынша міндеттемелер есеп беру күніне белгілі фактілер бойынша басшылық дайындаған нәтиженің ең жақсы бағасын көрсетеді.

Резервтер әрбір есепті күнге қайта қаралады және ағымдағы ең жақсы бағалауды көрсету үшін түзетіледі. Резерв бастапқыда танылған шығыстар үшін ғана пайдаланылады. Қоғам өз қызметкерлеріне жинақталған ақылы еңбек демалысын ұсынады, олар қызметкердің жұмыс кезеңіне есептеледі және болашақ кезеңдерге (ауыспалы ақылы еңбек демалысы, ақшалай төлемдер) ауыстырылуы және пайдаланылуы мүмкін.

Жыл сайынғы төлеметін еңбек демалысы

пайдаланылмаған демалыстар үшін өтемақылар). Мұндай сыйақыларды төлеуге арналған міндеттемелер мен шығыстар қызметкерлердің болашақ ақы төленетін еңбек демалыстарына құқықтарын ұлғайтатын қызметтер көрсетуіне қарай танылады. Қоғам жинақталған ақылы демалыстарға ақы төлеуге күтілетін шығындарды қызметкерлерге есепті күнгі жағдай бойынша жинақталған пайдаланылмаған демалыстар үшін төлеу болжанатын қосымша сома ретінде бағалайды.

Ақша қаражаты және оның баламалары

Қаржылық жағдай туралы есептегі ақша қаражаты мен оның баламалары банктердегі ақша қаражатын, сондай-ақ өтеу мерзімі 3 (үш) ай немесе одан аз мерзімді салымдарды қамтиды.

Есепті күннен кейін кемінде 12 (он екі) ай ішінде пайдалануға шектелген қалдықтар айналымнан тыс активтер құрамында жеке баннмен бөлінген.

Қарыздар

Қарыздар бастапқыда алынған қаражаттың әділ құны бойынша оларды алуға тікелей байланысты мәміле бойынша шығыстарды шегергенде табылады. Бастапқы танудан кейін қарыздар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша амортизацияланатын құн бойынша бағаланады.

Шетел валюталарын қайта есептеу

Қаржылық есептілік теңгемен ұсынылған, ол Қоғамның функционалдық валютасы және ұсыну валютасы болып табылады.

Операциялар мен қалдықтар

Шетел валютасындағы операциялар операция алғаш рет тану критерийлерін қанағаттандыратын күнге тиісті спот бағамдары бойынша қайта есептеуде функционалдық валютада көрсетіледі.

Шетел валюталарында деминацияланған монетарлық активтер мен міндеттемелер әрбір есепті күнге Қазақстан қор биржасында белгіленген және Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі (бұдан әрі - "ҚРҰБ") жариялаған айырбастау бағамдары бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі.

Монетарлық баптарды өтеу немесе қайта есептеу кезінде туындайтын айырмалар жиынтық кіріс туралы есептің құрамында танылады.

Тарихи құны бойынша шетел валютасымен бағаланатын монетарлық емес баптар бастапқы операция күніне айырбастау бағамдары пайдаланыла отырып қайта есептеледі. Әділ құны бойынша шетел валютасымен бағаланатын монетарлық емес баптар әділ құнды айқындау күніне айырбастау бағамдары пайдаланыла отырып қайта есептеледі.

Қазақстан қор биржасында (бұдан әрі - "ҚҚБ") белгіленген орташа өлшемді валюта бағамдары Қазақстан Республикасында ресми айырбастау бағамдары ретінде пайдаланылады.

Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар

Есепті күнгі жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің құны кейінгі түзету оқиғалары осы шамалардың өзгеруін растайтын фактілер болған кезде түзетуге жатады. "Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар" 10 ХҚЕС (IAS) талаптарына сәйкес мұндай түзетулер Қоғам басшылығы қаржылық есептілікті бекіткен күнге дейін жүргізіледі. Түзетумен байланысты емес өзге де оқиғалар есептерге ескертпелерде көрсетіледі.

Байланысты тараптармен операциялар

"Байланысты Тараптар туралы ақпаратты ашу" ХҚЕС (IAS) 24 сәйкес Қоғам байланысты Тараптар арасындағы өзара қарым-қатынастардың сипатын, сондай-ақ осы операциялар мен өзара есеп айырысулардың өтелмеген сальдосы туралы ақпаратты қаржылық есептілікке осы өзара қатынастардың елеулі әсерін түсіну үшін қажетті ашады.

Осы қаржылық есептілікте бір Тараптың екінші Тараптың операциялық және қаржылық шешімдеріне елеулі ықпалын бақылау немесе жүзеге асыру мүмкіндігі бар тараптар байланысты деп есептеледі. Тараптардың бір-бірімен байланысты екендігі туралы мәселені шешу кезінде олардың заңды нысаны ғана емес, Тараптар арасындағы қатынастардың мазмұны да ескеріледі.

5. Негізгі қаражат

Мың теңгемен	Жер, ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен құрылғылар	Көлік құралдары	Өзге НҚ	Жиыны
ҚҰНЫ					
2021 жылдың 1 қаңтарына	5 389 275 704	3 194 033 817	72 532 913	21 378 740	8 677 221 174
Пайдалануға беру (модернизация)	806 429	2 099 722	11 350	289 344	3 206 844

«Астана-Энергия» АҚ

Түсім	-	308 456	25 221	18 851	352 528
Шегерілім	(43 761)	(1 874 803)	(3 030 486)	(1 378 374)	(6 327 424)
Есептен шығарылды	(62)	(643)	(2 585)	(8 138)	(11 428)
2021 жылдың 31 желтоқсанына	5 390 038 310	3 194 566 549	69 536 413	20 300 423	8 674 411 694
Түсім	668 020	1 383 650	22 130	414 840	2 508 640
Сағу кезінде қайта бағалау	9 043				9 043
Шегерілім	(89 256 894)	(6 845 297)	(1 190 476)	(3 214 809)	(100 507 476)
Есептен шығарылды	(346)	(43)		(100)	(489)
2022 жылдың 31 желтоқсанына	5 301 458 133	3 189 104 860	68 368 067	17 500 354	8 576 451 414
ТОЗУ					
2022 жылдың 1 қаңтарына	5 380 563 380	3 189 137 663	68 996 932	19 927 516	8 658 625 491
Есептелген тозу	898 411	2 013 172	103 249	73 684	3 088 516
Шегерілім	(89 214 008)	(6 845 296)	(1 190 476)	(3 214 809)	(100 464 589)
2022 жылдың 31 желтоқсанына					
БАЛАНСТЫҚ ҚҰНЫ	5 292 247 783	3 184 305 539	67 909 705	16 786 391	8 561 249 418
2021 жылдың 31 желтоқсанына	9 474 930	5 428 886	539 481	372 907	15 816 202
2022 жылдың 31 желтоқсанына	9 210 350	4 799 321	458 362	713 963	15 201 996

6. Материалдық емес активтер

<i>Мың теңгемен</i>	Жиыны
2021 жылдың 31 желтоқсанына бастапқы құны	82 218
Түсім	
Пайдалануға беру (модернизация)	
Шегерілім	(999)
2022 жылдың 31 желтоқсанына бастапқы құны	81 219
2021 жылдың 31 желтоқсанына жинақталған өтелім	41 730
Есептелген амортизация	10 178
Шегерілген материалдық емес активтер бойынша есептен шығарылған амортизация сомасы	(999)
2022 жылдың 31 желтоқсанына жинақталған өтелім	50 909
2021 жылдың 31 желтоқсанына баланстық құны	40 488
2022 жылдың 31 желтоқсанына баланстық құны	30 310

7. Ұзақ мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешек

<i>Мың теңгемен</i>	31.12 2022 ж.	31.12. 2021ж.
Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің ұзақ мерзімді берешегі-баланстық құны	775 484	1 000 000
Дисконт амортизациясы		224 516
Қысқа мерзімді берешекке аудару	381 274	
ЖИЫНЫ:	394 210	775 484

2020 жылғы 1 желтоқсанда «Астана энергиясы» АҚ (1-тарап), «Астанаэнергосбыт» ЖШС (2-тарап), «Энергокомпаниялар-ПВ» ЖШС (3-тарап) арасында Тараптың алдындағы кредиторлық берешекті – 2-тарап алдында 1- тарапқа 1 500 000 мың теңге мөлшерінде – 3-тарапқа беру туралы

ДЛЯ ОТЧЕТОВ
«Элит Аудит» ЖШС
ТОО Элит Аудит

«Астана-Энергия» АҚ

келісім жасалды (бұдан әрі-Келісім). Берешекті төлеу Келісімге 1-қосымшада көзделген мерзімдерде 2023 жылғы 31 желтоқсанға дейін жүзеге асырылады.

8. Басқа да ұзақмерзімді активтер

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2021ж.	31.12.2021ж.
Аяқталмаған құрылыс, оның ішінде:		
Басындағы сальдо	9 825 098	8 935 209
Түсімдер (сатып алу)	8 009 967	3 607 307
Пайда есебінен 2020ж		489 756
НҚ және МЕА пайдалануға беру	(1 621 935)	(3 207 174)
Коммуналдық меншікке беру		
Соңындағы сальдо	16 213 130	9 825 098

9. Қорлар

Қорларға мыналар кіреді:

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Тауарлық-материалдық қорлар, барлығы, оның ішінде:	3 364 913	2 517 277
Шикізат және материалдар	313 261	181 931
Жанармай	2 327 075	1 796 389
Ыдыс және ыдыс материалдары	2 179	2 179
Қосалқы бөлшектер	547 549	408 442
Өзге материалдар	139 502	106 314
Құрылыс және басқа материалдар	35 347	22 024
Тауар-материалдық қорлардың құнсыздануы	(67 508)	(61 088)
Жиыны	3 297 406	2 456 189

10. Қысқа мерзімді сауда және басқа дебиторлық берешек

2022 жылдың 31 желтоқсанына қоғамның қысқа мерзімді дебиторлық берешегі 9 194 233 мың теңгені құрады. 2022 жыл ішінде 863 813 мың теңге мөлшерінде қысқа мерзімді дебиторлық берешектің құнсыздануына резерв құрылды.

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022 ж.	31.12.2021 ж.
Сатып алушылар мен тапсырыс берушілердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	8 172 190	7 039 039
Байланысты тараптардың қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	985 109	1 016 405
Қызметкерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешегі	4 460	1028
Басқа қысқа мерзімді дебиторлық берешек	32 474	36 943
Күтілетін кредиттік залалдар үшін бағалау резерві	(863 813)	(803 312)
Жиыны	8 330 420	7 290 103

11. Табыс салығы бойынша алдын ала төлем

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Табыс салығы	207 550	249 758
Жиыны	207 550	249 758

12. Басқа салықтар бойынша алдын ала төлем

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Қосылған құн салығы	310 823	151 201
Жеке табыс салығы	3	141
Өлеуметтік салық	-	423
Мүлік салығы	6552	5 431
Жер салығы	2 913	5 126
Табиғатты қорғау қоры	1 221	660

ДЛЯ ОТЧЕТА
ТОО Элит Аудит

«Астана-Энергия» АҚ

Мың теңгемен

	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Өзге де салықтар мен алымдар	10	8 744
Жиыны	321 522	171 726

13. Берілген аванстар және өзге де қысқа мерзімді активтер

Мың теңгемен

	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Жеткізушілерге берілген аванстар	60 489	219 884
Болашақ кезеңдердің шығындары	55 003	67 773
Жиыны	115 492	287 657

14. Ақша қаражаты және оның баламалары

Мың теңгемен

	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша	602	50
Салымдардағы ақшалай қаражат	6 117 890	2 691 143
Жиыны	6 118 492	2 691 193

31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаттары мен олардың баламалары келесідей ұсынылған:

Мың теңгемен

	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
"BEREKE BANK" АҚ	50	50
"First Heartland Jysan Bank" АҚ	552	
Жиыны	602	50

31 желтоқсандағы жағдай бойынша салымдардағы қаражат келесідей ұсынылған:

Мың теңгемен

	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
"Евразийский банк" АҚ	2 045 969	6 245
"BEREKE BANK" АҚ	1 000	899 442
"НурБанк" АҚ	2 059 714	893 106
"Jysan Bank" АҚ	9 000	892 350
«Банк Центр Кредит» АҚ	2 002 207	
Жиыны	6 117 890	2 691 143

15. Капитал

Жарғылық капитал

	31.12. 2022ж.	31.12. 2021ж.
Мың теңгемен		
«Астана қаласының активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы» ММ, үлесі 100 %	12 248 423	
«Astana» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы, үлесі 100%	-	8 284 636
Жиыны	12 248 423	8 284 636

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Қоғамның төленген жарғылық капиталы 12 248 423 мың теңгені құрады. (2021 жылғы 31 желтоқсанға: 8 284 636 мың теңге).

Астана қаласы әкімінің 02.09.2022 ж. №501-2413 шешіміне сәйкес баланстық құны 8 776 867 мың теңге болатын «Астана энергиясы» АҚ жарғылық капиталындағы акциялардың жүз пайыздық пакеті «Астана ӘКК» АҚ-нан коммуналдық меншікке берілді. Осыған байланысты есепті жылы 492 231 мың теңге мөлшерінде қаржы құралдарын қайта бағалау танылды.

«Астана-Энергия» АҚ

Жарияланған акциялар саны - 23 000 000 дана жай акциялар (ҰБН KZ1C00009604), орналастырылған акциялар саны - 9 357 262 дана, эмитент сатып алған акциялар саны - 88 742 дана. Қоғам артықшылықты акциялар шығарған жоқ.

2022 жылы жарғылық капиталды 3 963 787 мың теңге сомасына ұлғайту «Астана қаласы активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы" ММ-нің «Астана-Энергия» АҚ жарғылық капиталының мөлшерін ұлғайту туралы» 14.10.2022 ж. №1489/0 бұйрығының негізінде жүргізілді.

2022 жылғы 27 желтоқсанда «Астана қаласының отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы» ММ мен «Астана-Энергия» АҚ арасында акцияларды төлеуге жарғылық капиталды ұлғайту үшін бағалау құны 3 963 787 мың теңге «Астана қаласында станцияшілік газ таратуды жайластыра отырып, табиғи газ бен көмірді бірлесіп жағу үшін КВТ-139,6-150 ст.№ 1-6 ЖЭО-2 су жылыту қазандықтарын реконструкциялау» объектісін қабылдау-беру актісіне қол қойылды.

Бір акцияның баланстық құны

Баланстық құн келесі мәліметтермен сипатталады:

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Шығарылған капитал	12 248 423	8 284 636
Жай акцияларға арналған Таза активтер	42 930 890	33 215 258
Акциялар саны	9 357 262	7 121 290
Бір акцияның құны (теңге)	4 587,97	4 664,22

16. Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері

Есепті күнгі жағдай бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері:

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022 ж	31.12. 2021ж.
Жыл басына кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	451 994	508 954
Бір жылдағы уақытша айырмалардың пайда болуы және қалпына келуі	(148 295)	(56 960)
Жыл соңына кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	303 699	451 994

Компания кірістер мен шығыстарды есепке алу бойынша талаптары ХҚЕС талаптарынан ерекшеленетін Қазақстан Республикасының салық заңнамасына сәйкес жүзеге асырылатын салық есебінің деректері негізінде 20% мөлшерлеме бойынша пайдаға салынатын салық бойынша есеп айырысуларды жүргізеді.

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілік мақсатында активтер мен міндеттемелердің есептік құны мен салық салу мақсатында айқындалатын сома арасындағы уақытша айырмалардың таза салық әсерін көрсетеді. Есепті күндердегі уақытша айырмалар негізінен кірістер мен шығыстарды есепке алудың әртүрлі әдістерімен, сондай-ақ кейбір активтер мен міндеттемелердің есептік құнымен байланысты.

17. Сауда және өзге де кредиторлық берешек

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022	31.12.2021
Сауда кредиторлық берешек	4 692 886	2 123 232
Еңбекақы төлеу бойынша берешек	417 129	371 626
Басқа қысқа мерзімді кредиторлық берешек	25 066	1 323 304
Жиыны	5 135 081	3 818 162

«Астана-Энергия» АҚ

Жеткізушілер мен мердігерлерге қысқа мерзімді берешек баланстық құн бойынша корсетіледі, өйткені баланстық құн әділ құнға жеткілікті жақын мәнді білдіреді. Сауда кредиторлық және өзге де берешек қазқестандық теңдемен ұсынылған.

18. Төленетін салықтар

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022	31.12.2021
Табыс салығы		430 362
Жеке табыс салығы	84 501	71 739
Қосылған құн салығы	371 486	437 890
Әлеуметтік салық	66 061	60 124
Көлік салығы		5078
Жер салығы		134 984
Қоршаған ортаға әміссиялар үшін төлем	168 261	
Жиыны	690 309	1 140 177

19. Алынған аванстар

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022	31.12.2021
ТМЗ жеткізу үшін алынған аванстар	17 627	381
Орындалған жұмыстарға және корсетілген қызметтерге алынған аванстар	73 655	89 385
Жиыны:	91 282	89 766

20. Қысқа мерзімді бағалау міндеттемелері

478 484 мың теңге сомасына есептілікте танылған резерв қызметкерлердің орташа күндік жалақысын есептеу негізінде айқындалған есепті кезең ішінде тапқан қызметкерлерге келесі жылы берілетін демалыстарға қатысты жалпы соманы және тиесілі демалыс күндерінің санын білдіреді. Демалыс резервінің сомасы пайда мен залал және жиынтық кіріс туралы есепке енгізілген.

Қызметкерлердің пайдаланылмаған демалыстары бойынша резерв қозғалысы келесідей ұсынылған:

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022	31.12.2021
Басындағы сальдо	425 611	362 494
Есептелген резерв	663 646	549 594
Резервті пайдалану	(610 773)	(486 476)
Соңындағы сальдо	478 484	425 611

21. Өзге қысқа мерзімді міндеттемелер

<i>Мың теңгемен</i>	31.12.2022	31.12.2021
Әлеуметтік медициналық сақтандыруға аударымдар бойынша міндеттемелер	40 174	23 623
Әлеуметтік аударымдар бойынша міндеттемелер	21 822	15 552
Зейнетақы аударымдары бойынша міндеттемелер	113 383	97 260
Мемлекеттік сатып алу туралы шарттар бойынша кепілдік камтамасыз ету	51 359	326 497
Қатысушылардың дивидендтері мен кірістері бойынша қысқа мерзімді кредиторлық берешек	374 045	
Жиыны	600 783	462 932

22. Сатудан түскен кірістер

<i>Мың теңгемен</i>	2022 ж.	2021 ж.
Жылу энергиясын өткізуден түсетін кірістер	17 290 113	16 263 499
Электр энергиясын өткізуден түсетін кірістер	32 530 957	27 221 700
Басқа қызмет түрлері бойынша өнімді өткізуден және қызмет көрсетуден түсетін кіріс	235 448	263 986
Қорларды өткізуден түскен кіріс		

Жиыны**50 056 518 43 749 185**

Қоғамның кірістері Қазақстан Республикасында жинақталады және қызмет көрсету шамасына қарай танылады.

23. Өткізу құны

<i>Мың теңгемен</i>	2022 ж.	2021 ж.
Жанармай шығындары	22 331 295	16 625 649
Жалақы және байланысты шығындар	6 603 738	5 649 881
ЖЭК электр энергиясына арналған шығындар	5 460 105	3 601 142
Тозу және амортизация	3 014 210	2 788 357
НҚ және МЕА-ге қызмет көрсетуге және қызмет көрсетуге байланысты шығындар	2 575 493	2 187 960
Материалдар	1 377 315	1 846 430
Электр энергиясын тасымалдауға байланысты қызметтер	1 354 631	1 173 217
Технологиялық су шығындары	615 717	616 811
Табиғатты қорғау қорына аударымдар	501 657	17 675
Табыс салығынан басқа салықтар	352 311	461 950
Теміржол жолдарымен вагондардың өтуі	312 165	712 697
Вагондарды беру және жинау	284 901	-
Көлік қызметтері	185 745	608 823
Коммуналдық шығындар	109 157	70 377
Күзет қызметтері	86 389	82 083
Сактандыру	62 864	-
Санитарлық-гигиеналық нормалар мен ҚТ камтамасыз ету бойынша шығындар	46 975	57 241
Үшінші тарап ұйымдарының қызметтері	35 446	-
Арнайы тамақтану шығындары	16 849	12 287
Өндірістік персоналдың іссапар шығындары	2 033	1 735
Басқа шығындар	32 650	110 934
Жиыны	45 361 646	36 625 249

24. Әкімшілік шығыстар

<i>Мың теңгемен</i>	2022	2021
Жалақы және байланысты шығындар	882 806	754 344
Күзет қызметтері	179 919	86 862
Табыс салығынан басқа салықтар	171 869	187 112
Тозу және амортизация	82 929	88 135
Резерв құру	150 864	10 752
Материалдар	8 024	-
Жөндеу және техникалық қызмет көрсету	26 006	20 104
Көлік қызметтері	14 608	11 877
Жанармай шығындары	12 885	10 698
Байланыс қызметтері	9 203	4 372
Банктердің қызметтері	656	1 018
Іссапар шығындары	541	1 105
Басқа шығындар	65 003	1 326 687
Жиыны	1 605 313	2 503 066

25. Басқа шығыстар

<i>Мың теңгемен</i>	2022	2021
Жалақы және байланысты шығындар	762 386	1 055 481
Қорлар	261 207	271 991

«Астана-Энергия» АҚ

Еңбекақы қорына байланысты аударымдар	45 793	52 289
Айыппұлдар мен өсімпұлдар	25 594	353 839
Сот шешімі бойынша өгемақы	22 142	15 908
Әлеуметтік бағдарлама бойынша шығыстар	9 999	5 979
Амортизациялық аударымдар	1 557	2 093
Активтерді шегеру бойынша шығыстар	417	-
Басқа шығындар	81 331	21 789
Жиыны	1 210 426	1 779 369

26.Өзге кірістер

<i>Мың теңгемен</i>	2022	2021
Субсидиядан түсетін кірістер	3 131 171	-
Құрылған резервтерді қалпына келтіруден түскен табыс	1 373 794	233 969
Жеткізу, өткізу шарттары бойынша өсімпұлдар мен айыппұлдардан түсетін кіріс	199 682	72 410
ТМҚ есептен шығарудан түсетін кірістер	62 105	66 162
Өзге кірістер	51 497	143 230
Жиыны	4 818 249	515 771

27.Қаржы кірістер

<i>Мың теңгемен</i>	2022	2021
Есеп айырысу шоттарындағы салымдар мен қалдықтар бойынша сыйақылар бойынша кірістер	590 179	234 593
Қаржы құралдарының әділ құнының өзгеруінен түсетін кірістер	118 726	108 616
Жиыны	708 905	343 209

28. Табыс салығы бойынша шығыстар

Табыс салығы бойынша шығыстардың негізгі құрамдас бөліктері, мөлшерлемелерді салыстыру, кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін тану және 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған есепті жылдардағы уақыт айырмаларының қозғалысы туралы деректер мыналарды қамтиды:

Табыс салығы бойынша шығыстар

<i>Мың теңгемен</i>	2022	2021
Ағымдағы табыс салығы бойынша шығыстар, барлығы	1 430 735	1 037 217
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша шығыстар, барлығы	(148 295)	(56 960)
оның ішінде:		
Танылған кейінге қалдырылған міндеттемелерді / (активтерді) өзгерту	(148 295)	(56 960)
Табыс салығы бойынша барлық шығыстар	(1 282 440)	(980 257)

Акцияға шаққандағы пайда/(залал)

Акцияға шаққандағы пайда акционерлердің пайдасына қатысатын таза пайданы (артықшылықты акциялар бойынша дивидендтер бойынша шығыстарды шегергенде) қоғам сатып алған және сатып алынған меншікті акциялар ретінде көрсетілген қарапайым акциялардың орташа өлшенген санын қоспағанда, есепті кезең ішінде айналыстағы жай акциялардың орташа өлшенген санына бөлу арқылы есептеледі.

Мың теңгемен

	2022	2021
Жай акциялардың иелеріне тиесілі таза пайда/(залал) (мың теңгемен)	2 720 224	2 720 224

теңге)	6 123 847	7 121 290
Акцияға шаққандағы базалық пайданы есептеу үшін қатысушы акциялардың орташа өлшенген саны (дана)	9 357 262	
Базалық және шашыраңқы акцияға шаққандағы пайда/(залал), теңгемен	654,45	381,98

29. Байланысты тараптармен операциялар

Осы қаржылық есептіліктің мақсаттары үшін байланысты тараптар жалғыз акционерді – «Астана қаласының активтер және мемлекеттік сатып алу басқармасы» ММ, жалпы бақылаудағы компанияларды, өзге де байланысты тараптарды, қоғамның негізгі басқарушы персоналын қамтиды. Байланысты тараптармен мәмілелер тараптар арасында келісілген шарттармен жүзеге асырылады, олар байланыссыз тараптармен жасалған мәмілелерден өзгеше болуы мүмкін.

Негізгі басқару құрамымен операциялар

Негізгі басқару персоналының сыйақысы ішкі саясат негізінде жалақы мен басқа да қысқа мерзімді төлемдерді қамтиды.

Мың теңгемен

	31.12.2022ж.	31.12.2021ж.
Лауазымды тұлғалар саны	7	4
Басқару персоналының жалақысы мен сыйлықақылары	93 837	67 634
Жиыны	93 837	67 634

Байланысты тараптармен операциялар

Тауарлар мен қызметтерді сату

Мың теңгемен	Операция	2022	2021
Астана-РЭК АҚ	Электр энергиясын сату	3 863 031	3 176 578
Астана-Теплотранзит АҚ	Жылу энергиясын сату	1 988 386	1 869 018
Астана-Теплотранзит АҚ	Электр энергиясын сату	484 872	370 564
Астана ЭнергоСбытовая Компания ЖШС	Электр энергиясын сату		
Тауарлар мен қызметтерді сату жиыны		6 336 289	5 416 160

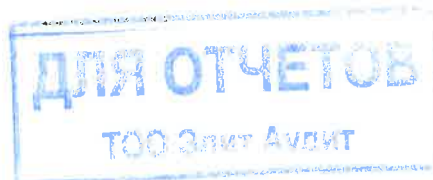
Тауарлар мен қызметтерді сату/сатып алу бойынша байланысты тараптармен өзара есеп айырысу сальдосы

Мың теңгемен	Баланс бабы	31.12.2022	31.12.2021
Дебиторлық берешек:			
Астана-РЭК АҚ	Еншілес ұйымдардың өзара есеп айырысуы	581 945	710 484
Астана-Теплотранзит АҚ	Еншілес ұйымдардың өзара есеп айырысуы	403 164	305 921
Астана-РЭК АҚ	Шағымдар бойынша берешек		6 602
Дебиторлық берешек бойынша сальдо жиыны		985 109	1 023 007

30. Шартты активтер және шартты міндеттемелер

Салық салу

Қазақстан Республикасының Үкіметі нарықтық экономикаға көшу процесінде іскерлік және коммерциялық инфрақұрылымды реформалауды жалғастыруда. Нәтижесінде компанияның қызметін реттейтін заңдар мен ережелер тез өзгеріп отырады. Бұл өзгерістер қанағаттанарлықсыз баяндамалармен, әртүрлі түсіндірмелердің болуымен және билік органдарының ерікті түрде қолдануымен сипатталады.

Атап айтқанда, салықтарды заң бойынша айыппұлдар мен өсімпұлдар салуға құқығы бар бірнеше орган тексереді. Қазақстандағы ережелерге сілтеменің болмауы ережелердің айқындылығы мен тұтастығының болмауына әкеледі. Мемлекеттік органдардағы және компаниялар мен мемлекеттік органдар арасындағы құқықтық интерпретациядағы жиі қайшылықтар белгісіздік пен қақтығыстар тудырады. Бұл фактілер Қазақстанда салықтық тәуекелдерді неғұрлым дамыған салық жүйелері бар елдермен салыстырғанда анағұрлым елеулі етеді.

Салық органдары салық базасы анықталған және салық сомасы есептелген кезең аяқталғаннан кейін бес жыл ішінде салық жазбаларын тексеруге құқылы. Демек, компанияларға салықтық тексерулер нәтижесінде қосымша салық міндеттемелері есептелуі мүмкін. Компания салық заңнамасын түсіну негізінде барлық салық міндеттемелерін тиісті түрде көрсетті деп санайды.

Сот процестері

Кәдімгі қызметті жүзеге асыру барысында Қоғам жеке немесе ұжымдық түрде қоғамға айтарлықтай әсер етпеген сот процестері мен сот шешімдерінің объектісі бола алады. Басшылық барлық іскерлік мәселелерді шешу қоғамның қаржылық жағдайына немесе қызметінің нәтижелеріне айтарлықтай әсер етпейді деп санайды.

31. Қаржы құралдары, қаржылық тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару функциясын Қоғам қаржы тәуекелдері (несиелік, нарықтық, өтімділік тәуекелі және пайыздық мөлшерлеме тәуекелі), операциялық және заңды тәуекелдерге қатысты атқарады. Қаржы тәуекелдерін басқару функциясының басты міндеті тәуекелдің шегін анықтау және ары қарай бекітілген шектеудің бұзылмауын қамтамасыз ету. Операциялық және заңды тәуекелдерді басқару аталған тәуекелдерді азайту мақсатында Қоғамның ішкі саясаты мен процедураларының сенімді жүргізілуін қамтамасыз етуі тиіс.

Нарықтық тәуекел. Нарықтық тәуекел-бұл әділ құнның немесе қаржы құралы бойынша болашақ ақша ағындарының нарықтық бағалардың өзгеруі салдарынан құбылу тәуекелі. Нарықтық тәуекел тәуекелдің үш түрін қамтиды: пайыздық тәуекел, валюталық тәуекел және өзге де баға тәуекелдері. мысалы, үлестік құралдарға бағалардың өзгеру тәуекелі және тауарларға бағалардың өзгеру тәуекелі.

Несиелік тәуекел. Несиелік тәуекел контрагенттердің компания алдындағы міндеттемелерін орындай алмауында. Несиелік тәуекел негізінен дебиторлық берешекке қатысты төлемдерді кейінге қалдыру кезінде, сонымен қатар баланс баптарына әсер ететін басқа операцияларға байланысты туындайды. Несиелік тәуекелді бағалау жеке контрагенттер бойынша шоғырлануды қамтиды. Жұмыстар мен қызметтерді орындауға берілетін аванстарға қатысты келісімшарттарда айыппұл санкциялары және келісімшарт бойынша міндеттер орындалмаған жағдайда авансты қайтару шарттары айтылады.

<i>Мың теңгемен</i>	2022ж.	2021ж.
Сауда және басқа дебиторлық берешек	8 330 420	7 290 103
Ақша қаражаты	6 118 492	2 691 193
Барлығы максималды несиелік тәуекел	14 448 912	9 981 296

Өтімділік тәуекелі. Өтімділік тәуекелін басқарудағы Қоғамның басты мақсаты барлық міндеттемелерді мерзімінде өтеу мүмкіндігін кепілдендіруде. Қоғам ақша қаражатының жетіспеушілік тәуекелін операциялық қызмет бойынша түсетін ақша қаражаты ағымының ұзақ мерзімді болжамдарын қолдану арқылы бақылайды.

Төмендегі кестеде 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша активтер мен міндеттемелердің активтерді орналастыру және міндеттемелерді сатып алу мерзімдері бойынша

болінуі көрсетілген. Алайда кейбір белсенді операциялар ұзақ мерзімді болуы мүмкін, мысалы, аударымға байланысты қысқа мерзімді несиелер іс жүзінде ұзағырақ болуы мүмкін.

Өтімділік тәуекелі

Мың теңгемен	Талап етілгенге дейін	1 айдан 3 айға дейін	3 айдан 1 жылға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін және 5 жылдан астам	Жиыны
2022 жылдың 31 желтоқсанына					
Сауда кредиторлық берешек			5 135 081		5 135 081
2021 жылдың 31 желтоқсанына					
Сауда кредиторлық берешек			3 818 162		3 818 162

Операциялық тәуекел – ағымдағы операциялық қызмет барысында туындайтын, өндірістің қалыпты ритмінің бұзылуына, дайын өнімнің сатып алынуының ақырындауына немесе төмендеуіне, сонымен қатар қабылданған заңнамалық және реттеуші талаптардың аяқасты өзгеруіне байланысты қаржы және операциялық залалдарға алып келеді.

Операциялық тәуекелді басқару саясаты Қоғамның корпоративті мәдениетінің маңызды элементі ретінде қарастырылып, функционалды бөлімшелердің барлық қызметкерлеріне мәлімделеді. Қоғам басшылық пен барлық функционалды бөлімшелер арасында операциялық тәуекелдерді жедел және стратегиялық басқаруға қажетті ақпаратпен тиімді алмасуды қолдайды.

Валюталық тәуекел – қаржы құралы бойынша келешек акша ағымдарының әділ құны шетел валюталары бағамдарының өзгеруі салдарынан құбылып тұрғанының тәуекелі. Компания өзінің валюталық тәуекелін үздіксіз қадағалап отырады және белгіленген бақылау жүйесі мен құралдарына ие. Басшылық валюта бағамдарының теріс ауытқуынан туындауы мүмкін шығындар тәуекелдерін азайту және оң ауытқулардан барынша пайда алу үшін өз активтерін әртүрлі валюталарда біркелкі бөледі.

Қаржы құралдарының әділ құны

Әділ құн, мәжбүрлен сату немесе тарату жағдайларын қоспағанда, білімді тараптар арасында құралдарды коммерциялық негізде айырбастауға болатын сома ретінде анықталады. Қоғамның көптеген құралдарында әділ құнды анықтауға арналған қол жетімді нарықтық механизмдер жоқ болғандықтан, әділ құнын бағалау кезінде қазіргі экономикалық жағдайларға және нақты тәуекелдерге негізделген болжамдар қолданылады. Компания 2022 және 2021 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша акша қаражаттарының, қарыздардың және кредиторлық берешектің ағымдағы құны олардың әділ құнына тең деп санайды.

Компанияның қаржы құралдарының негізгі санаттары:

Мың теңгемен

Қаржылық активтер	2022ж.	2021ж.
Сауда және басқа кредиторлық берешек	8 330 420	7 290 103
Ақша қаражаты және оның баламалары	6 118 492	2 691 193
Қаржылық активтер жиыны	14 448 912	9 981 296
Қаржылық міндеттемелер		
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	5 135 081	3 818 162
Қаржылық міндеттемелердің жиыны	5 135 081	3 818 162

Капиталды басқару

Капитал жарғылық капиталды және жинақталған шығынды қамтиды. Компанияның капиталын басқаруға қатысты негізгі мақсаты-компанияның қызметін жүргізу және иелерінің пайдасын арттыру үшін тұрақты несиелік қабілеттілік пен капиталдың тиісті деңгейін қамтамасыз ету.

Компания қарыз бен капитал балансын оңтайландыру арқылы мүдделі тараптар үшін кірісті барынша арттырумен қатар үздіксіз қызмет принципін ұстануды жалғастыру үшін өз капиталын басқарады.

32. Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Есепті кезеңнен кейін орын алған оқиғалар – есепті кезеңнің күні мен қаржылық есептілікті ұсыну күні арасындағы кезеңде туындайтын қолайлы және қолайсыз оқиғалар.

2023 жылғы 11 қаңтарда «Астана қаласының активтер және Мемлекеттік сатып алу басқармасы» ММ 11.01.2023 ж. №51/10 бұйрығына сәйкес «Астана қаласының отын-энергетикалық кешені және коммуналдық шаруашылық басқармасы» ММ балансынан бағалау құны 6 054 695 400 (алты миллиард елу төрт миллион алты жүз тоқсан бес мың төрт жүз) теңге болатын «Астана қаласында станцияшілік газ таратуды жайластыра отырып, табиғи газды және көмір/мазутты бірлесіп жағу үшін КВ-Т-128-150 ст.№№4:7, ПТВМ-100 ст.№№ 8:10 су жылыту қазандықтарын және Е-65-3,9-440КТ ст.№№1:3 ЖЭО-1 Е энергетикалық қазандықтарын реконструкциялау» объектіні беру арқылы «Астана – Энергия» АҚ жарғылық капиталының мөлшері ұлғайтылды.

2023 жылғы 28 ақпанда Компания есептен шығарылған дебиторлық берешек сомасынан 4 999 633,28 теңге мөлшерінде ҚҚС қосты. 2021 жылы «Астана-Энергия» АҚ Басқармасының шешімін орындау үшін (20.05.2021 ж. № 21-09 хаттама) қоғам ЖЭО-1 сақтау қоймасында пайда болған көмірдің жетіспеушілігі бойынша жалпы сомасы 46 663 243,97 теңгеге дебиторлық берешекті есептен шығарды, оның ішінде ҚҚС сомасы 4 999 633,28 теңгені құрайды.

33. Қаржылық есептілікті бекіту

2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін осы қаржылық есептілік 2023 жылғы 31 наурызда шығару үшін мақұлданды және бекітілді.

«Астана-Энергия» АҚ басшылығы атынан қол қойды:

Басқарма төрағасының экономика және қаржы
жөніндегі орынбасарының м. а.

Жетписов С.И.

Бас бухгалтер

Тультаева К.С.

